

NEEME

Kodu, kogukond, sihtkoht.

KÜLA ARENGUKAVA 2026-2030

Neeme Rannavalve Selts, 2026

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS	3
2. KÜLAAJALUGU, ISELOOMUSTUS JA ANALÜÜS.....	4
2.1 Küla ajalugu	4
2.2 Küla iseloomustus	6
2.3 Töökohad ja elanike näitajad.....	6
2.4 Ligipääs ja ühistransport	7
2.5 Teenuste kättesaadavus.....	8
2.6 Vaba aeg.....	8
2.6 Külaelu juhtimine ja koostöö kogukonnas	9
2.7 Seosed teiste arengukavadega	9
2.8 Arengutegurite (SWOT) analüüs.....	11
3. SEKKUMISLOOGIKA.....	14
3.6 Visioon.....	14
3.7 Arengueesmärgid	17
3.8 Tegevussuunad.....	18
4. SIDUSRÜHMADE KAASAMINE	21
4.6 Sihtrühmade kaasamine.....	21
4.7 Partnerite kaasamine	22
4.8 Kodanike teavitamine.....	22
5. JUHTIMINE JA SEIRE	23

1. SISSEJUHATUS

Neeme küla arengukava on kogukonna ühine kokkulepe küla arengusuundadest, eesmärkidest ja tegevustest kindlaksmääratud ajaperioodil. Käesolev dokument on Neeme küla neljas arengukava, mis tugineb varasematele arengudokumentidele ning arvestab küla viimaste aastate arenguid, muutunud olusid ja tulevikuvajadusi.

Neeme küla esimene arengukava kinnitati küla üldkoosolekul 2009. aasta veebruaris, sellele järgnes arengukava aastateks 2013–2023, mille elluviimise käigus toimus külas mitmeid olulisi muutusi: paranes taristu, kasvas elanike arv, arenesid avalikud teenused ja tugevnes kogukondlik koostöö. Aastal 2022, seoses Neeme küla liitumisega Põhja-Harju Koostöökogu „Aruka küla“ projektiga, uuendati arengukava taas. Uuendamise käigus kaardistati põhjalikumalt küla tugevused, kitsaskohad ja tulevikupotentsiaal ning kaasati senisest laiemalt külaelanikke ja partnereid.

Käesolev arengukava ühendab varasemate dokumentide kogemuse ja õppetunnid ning ajakohastab need vastavaks tänasele olukorrale. Arengukava koostamisel on lähtutud Neeme küla ajaloolisest identiteedist rannakülana, väärtuslikust loodus- ja elukeskkonnast ning aktiivsest ja hoolivast kogukonnast. Oluliseks on peetud tasakaalu hoidmist arengu ja rannaküla säilimise vahel, et küla kasv ja uuendused toetaksid Neeme eripära ning kogukonna sidusust.

Arengukava eesmärk on luua selge raamistik Neeme küla jätkusuutlikuks arenguks, määratledes prioriteetsed tegevussuunad ning koostöövõimalused nii küla sees kui ka Jõelähtme valla ja teiste partneritega. Dokument on aluseks otsuste tegemisel, projektide kavandamisel ja rahastusvõimaluste taotlemisel ning aitab tagada, et Neeme küla areng oleks läbimõeldud, kogukonda kaasav ja pikaajalisi väärtusi hoidev.

2. KÜLA AJALUGU, ISELOOMUSTUS JA ANALÜÜS

2.1 Küla ajalugu

Neeme küla asub Põhja-Eesti liigestatud rannajoone ühe väiksema, Ihasalu poolsaare põhjaosas. Nii kaugele tagasi kui teada, on siinsete elanike peamiseks elatusallikaks olnud ajaloos kalapüük, mõningal määral hüljeste kütmine ja vähene maaviljelus. Tegemist oli tüüpilise kalurikülaga.

Neeme küla esineb esmakordselt kirjalikes allikates 1560. aastal, s.o. aasta varem, kui Põhja-Eesti sattus Rootsi kuninga valdusesse. Tookord kandis küla Sumini nime. Vanal heal Rootsi ajal kandis Neeme küla mitmeid erinevaid nimesid, näit. Sunanemi, Sompneperre, Sundimi ja aastal 1688 esmakordselt Nemekulla ja Nemmekülla nime. Samast 1688. aasta vakuraamatust saame teada, et Neeme ja Ihasalu külade peale on kokku 33 talu. Tol ajal kuulusid külad Kuusalu kihelkonnas asuva Rummu mõisa koosseisu.

1700. aastal algas Põhjasõda ning sellele järgnenud katk ei jätnud ka siinseid külasid puutumata. Teadaolevalt jäi poolsaare külades kõige rohkem paari pere jagu inimesi ellu. Ajapikku külad taasasustati ja kuigi Vene impeeriumi koosseisu langemine tõi teised poliitilised, halduslikud, majanduslikud ja sotsiaalsed olud, kohanes siinne rannatalupoeg sellega. Kuna kohalikud rannatalupojad olid tavaliselt vaesed, siis esimesed talude päriksostmised leidsid aset alles 19. sajandi lõpus ning see kestis kuni Eesti iseseisvumiseni.

19. sajandil sai ka üha selgemaks hariduse omandamise vajalikkus, mis viis selleni, et 1897. aastal hakati Neemes kooliharidust jagama, enne seda käidi Kaberla koolis. Kool sai ruumid Mardi talu tagakambrisse ja õpilasi olnud 18. Seal toimis kool vaevalt aasta ning järgmisel, 1898. aastal haridust enam ei antudki. 1899. aastal jõuti viimaks niikaugemale, et ehitati Neeme külasse oma koolimaja. 1934. aastal tehti uue koolimaja ehitusega algust, kuna vana oli jäänud kitsaks. Õpilasi oli siis juba üle 60ne. Uus maja valmis 1936. aastaks ning täna toimetab selles hoones Neeme koolimaja, Neeme Rahvamaja ja Jõelähtme muusikakooli filiaal. Neeme kooli uusim juurdeehitus valmis 2018.

Läbi aegade oli Neemes elatusallikaks kalapüük. Kala turustati põhiliselt Tallinnas. 19. sajandil sai lisaks kala soolamisele populaarseks ka suitsukala valmistamine. On teada, et Tallinna turul olid rohkem kui pool suitsuräimest valmistatud Neemes ning külas oli konkurentsitult enim suitsuahjusid ühe elaniku kohta.

Ühiste jõududega ehitati Neeme kauplus 1931. aastal, mis varustas küla elanikke toiduainete ja muude tarbekaupadega. Kaupluses oli ka oma pagaritöökoda. Nõukogude okupatsioon mõjutas oluliselt Neeme küla elanike arvu, mis oli langenud Teise Maailmasõja järel umbes 100 inimeseni, enne sõda oli see umbes 200. Suur osa siinsest elanikkonnast põgenes 1944. a. paatidega Soome ja Rootsi.

Nõukogude korra ajal muutus pääs merele raskemaks, kuid kala püüti ikka edasi. 1949. aastal moodustati Neemes kaluriühistu Täht. 1958. aastal alustati traalipüügiga, alguses kahe kakuaamiga, aja möödudes paisus Neeme „laevastik“ kaheksa traalini ja juba suuremat sorti traalpaatideni. Liitumine S. M. Kirovi nim. kalurikolhoosiga mõjus siinsele kalapüügile laastavalt, sest suurel kolhoosil olid omad prioriteedid. Kuni aastani 1979 jäid toimima

preservitsehh ja kalatööstus, kuid Neemes hakati arendama hoopis plekktaara tööstust jm. abitootmist: valukoda, klaasriidest detailide valmistamine, plastmassivalu jne. Viimased traalpaadid kadusid Neemest 1970ndate lõpus.

Küla südames asunud kolhoosi tööstushooned lammutati seoses PärITUULE Residentside arenduse (valmis kaheksa viie korteriga ridaelamut ehk kokku 40 korterit) ehitusega, millega alustati 2022 ja mis valmis 2023.

Peale taasiseseisvumist on küla elanikkond järjest kasvanud. Suuremad elamupiirkonna arendused olid 2000ndatel Kadakaranna arendus ning 2023 PärITUULE arendus. Aastatega on siia kolinud palju noori peresid. Neeme lasteaed ja 6-klassiline kool on lastevanemate seas kõrgelt hinnatud. Külast väljaaspoole on laia tuntuse saavutanud kohalike loodud kvaliteetsed toitlustusasutused nagu Mere Koho Restoran, Wana Kala Kõrts ning Neeme Pood & Kohvik.

2.2 Küla iseloomustus

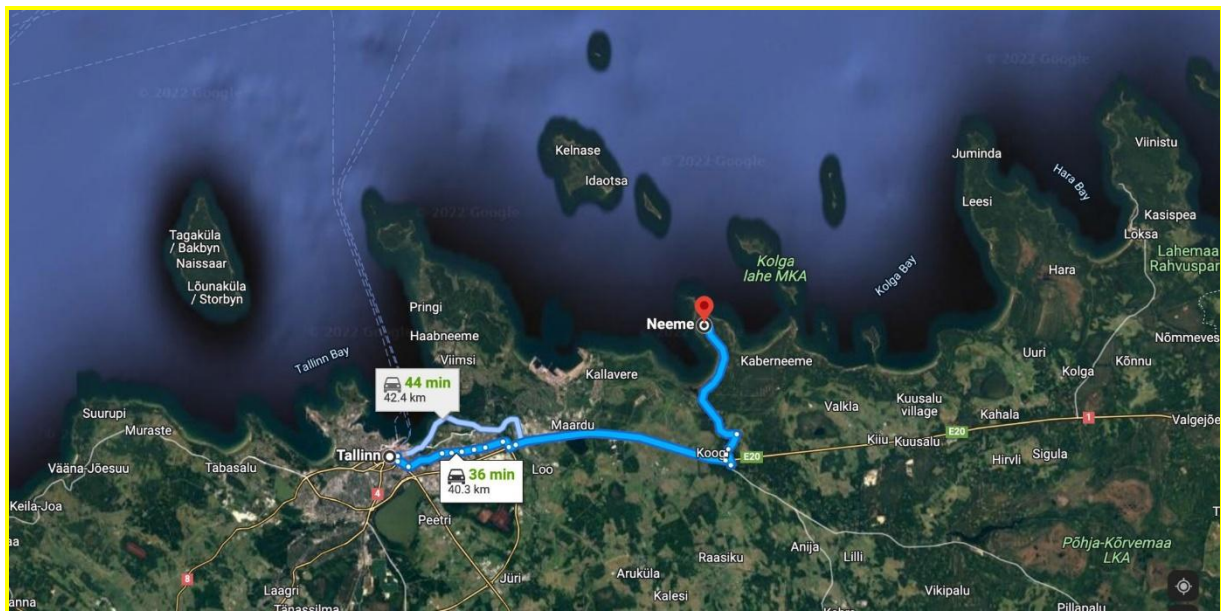

Foto: Google maps

Foto: Rauno Märtssoo

2.3 Töökohad ja elanike näitajad

Püsivaid töökohti on Neeme külas vähe ning need on valdavalt seotud avaliku sektoriga, eeskätt

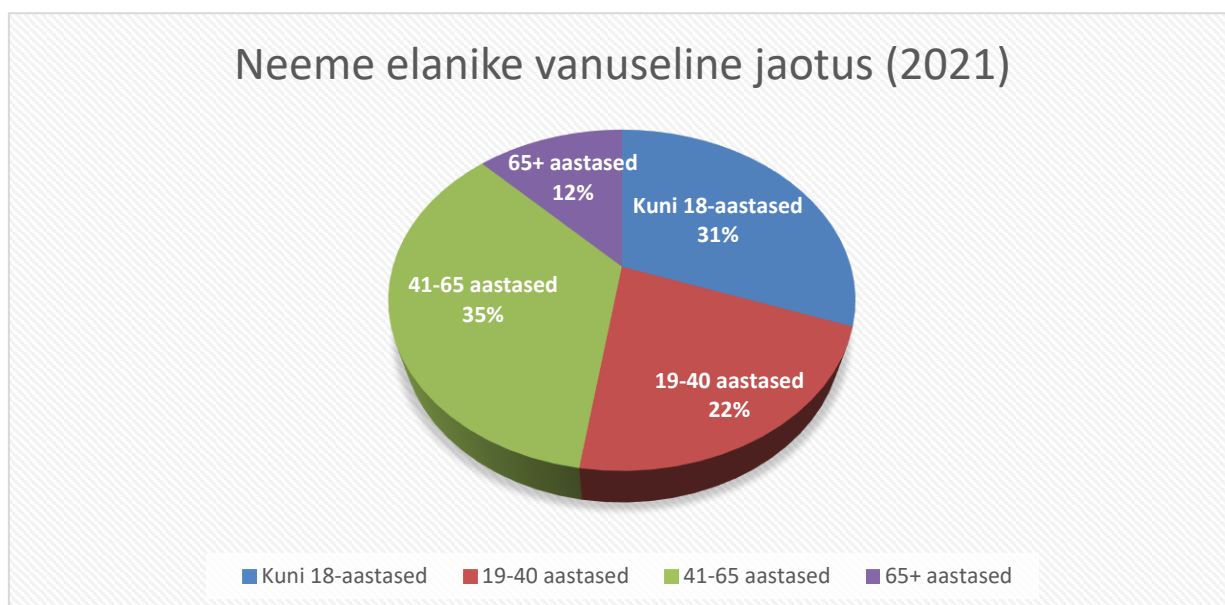
haridus- ja kultuuriasutustega, nagu kool, lasteaiad ja raamatukogu.

Hästi on arenenud eraettevõtlus toitlustusvaldkonnas. Neeme külas on kolm toitlustusettevõtet.

- Wana kala kõrts (Wana & K OÜ) koos pitsaköögi ja jäätisekioskiga, mis töötavad hooajaliselt.
- Restoran Mere Koho.
- Neeme Pood & Kohvik (Janeselke OÜ).

Jõelähtme vallaga võrreldes elab Neemes rohkem kuni 18-aastaseid (24% vs 31%)- ja vähem üle 65-aastaseid inimesi (16% vs 12%).

Täpsem Neeme küla elanike vanuseline jaotus:

2.4 Ligipääs ja ühistransport

Neeme küla asub Tallinnast 40 km kaugusel. Kuna tegemist on Ihasalu poolsaare tipuga ehk “tupikuga”, on Neeme suubuv ühistransport hõre. Otsebussiühendus pealinnaga toimub vaid kolmel korral päevas ja sedagi vaid argipäeviti. Suunal Tallinn – Neeme kell 8.00, 15.30 ja kell 18.00.

Pärast kella 18 ei ole pealinnast otsebussiga kodukülla naasmine võimalik, maantee ääres peatuses ümberistumisega ühistransport on aeganõudev ja väga ebamugav. Nädalavahetuseti ei ole otseühendust pealinnaga üldse. Eriti tugevalt häirib see noorte liikumist, kes on ühistranspordist kõige enam sõltuvad.

Kuna suurem osa Neeme küla elanikest töötab Tallinnas, kasutatakse tööle liikumiseks

valdavalt isiklikke sõiduaautosid. Ihasalu poolsaare tippu suubuv tee renoveeriti 2010. aastal. Hea sõidutee ning hea kvaliteediga söögikohad on oluliselt tõstnud Neeme küla külastatavust turistidele nii autoga, jalgratastega kui ka mootorratastega. Neeme teega paralleelselt kulgeb täies ulatuses kergliiklustee, mis valmis suvel 2021.

Neeme on väga hea ligipääs merelt, sest olemas on korralik väikesadam koos autokaravanide parklaga. Asukoht on turismiks soodne - Neeme lähimad väikesadamad on näiteks Kaberneemes, Koljunukil, Salmistus, aga ka Vainul, Rohuneemes ja Pranglil. Suvine harrastuslik mereliiklus väikealustel on viimastel aastatel järjest enam populaarsust koguv.

2.5 Teenuste kättesaadavus

Kättesaadavatest avalikest teenustest olulisemad on seotud laste alg-, põhi- ja huviharidusega. Neemes on lasteaed, kool, raamatukogu, muusikakool ja mitmed huviringid, sh noortekeskus. Samuti toimub siin igasuvine Jõelähtme valla noortemaleva Neeme vahetus. Eakatele pakutakse Neemes läbi Jõelähtme valla päevakeskuse juuksuri ja ravipedikööri teenust. Enamik riigi ning vallaga seotud asjaajamisi toimub juba aastaid e-teenuste kaudu. Jõelähtme vallamaja jääb Neemest 15 km kaugusele.

Erasektor pakub Neemes igapäevaseks eluks vajalikke teenuseid, sealhulgas toidupoodi ja toitlustusasutusi, sadamas asub ka Alexela tankla. Lisaks võimaldavad enamik Eesti suuremaid toidupoekette e-kullerteenust ka Neeme külla. Samuti on Neeme külla on võimalik tellida ka Bolt'i taksot.

Kiire interneti valguskaablite paigaldamisega Neeme külas alustas Elektrilevi 2021. aastal ning teenusega on liitunud juba paljud majapidamised.

Avalikest teenustest on kõige kriitilisem **puudujääk seoses postiteenuste kättesaadavusega**. Neeme elanike eelistatum variant oleks kohapealne pakiautomaat, mis aitaks vähendada külaelanike keskkonna jalajälge, võimaldades kauba saamise ning saatmisega seotud tegevustest enamiku teha autovabalt kohapeal. Teenust on korduvalt postiteenuse pakkujatelt küsitud, ent seni ei ole positiivset vastust saanud.

2.6 Vaba aeg

Neemes on mitmekesised võimalused vaba aja sisukaks veetmiseks nii kohalikele elanikele kui ka külastajatele. Küla looduslik asukoht mere ääres ning ümbritsev maastik loovad head eeldused aktiivseks liikumiseks ja looduses viibimiseks. Neemes tegutseb kohalik giid, kes korraldab juhendatud matku ning tutvustab piirkonna loodust ja ajalugu. Sadamast väljuvad hooajaliselt hülgevaatlusreisid.

Sportimisvõimalused on viimastel aastatel mitmekesisestunud ning arenevad edasi. Külas on olemas igapäevaseks liikumiseks sobiv taristu ning aktiivselt kasutatakse kergliiklusteed nii jalutamiseks, jooksmiseks, rattasõiduks kui ka rulluisutamiseks. Plaanis on padeliväljaku rajamine, mis võiks valmida 2026. aasta suveks ning pakkuda uut sportimis- ja

kogukondliku ajaveetmise võimalust eri vanusegruppidele.

Olemas on rannavolle plats keset küla, korvpalliplats, mis läbib 2026. a suvel põhjaliku uuenduskuuri, jalgpalliväljak, väljõusaaliseadmed, välipinksilaud. Lastele on turnila, mänguväljakud küla keskel rahvamaja ees ning kortermajade ees, Pärituule arenduses ning madalseiklusrada Neeme lasteaia taga metsas.

Neemes on oma seltsidemaja, mida renditakse vajadusel ka välja. Külal on rahvamaja, koos kahe palgalise töökohaga, kus korraldatakse aastaringselt erinevaid sündmusi. Regulaarselt (1x kuus) toimub ka külakino, mis pakub võimalust ühiseks ajaveetmiseks ja kogukonnatunde tugevdamiseks.

Neemes on ka mõned majutusvõimalused eramajutuse ja restorani Mere Koho 2. korruse tubade näol.

2.6 Külaelu juhtimine ja koostöö kogukonnas

Külaelu juhtfiguur on külavanem, kes valitakse Jõelähtme valla aleviku- ja külavanema statuudi alusel neljaks aastaks. Külavanema valimise koosolekul valitakse ühtlasi ka viieliikmeline eestseisus, kes on külavanemale nõu ja jõuga abiks ja toeks. Külavanem koos eestseisusega on ühtlasi strateegiline partner vallavalitsusele.

Küla arengu eest seisavad nii külavanema juhitud küla eestseisus kui ka pika traditsiooniga Neeme Rannavalve Selts. Mõlema organisatsiooni liikmed kuuluvad risti-rästi ka teise organisatsiooni.

Külas tegutseb ka Neeme Päästeselts ning 2025. a sügisel toimunud küla koosolekul valitud kriisitöörühm, mille liikmed valmistavad ette küla kriisiplaani.

Sellest, et küla astub ühte sammu, saab lugeda ka peatükist “tegevussuunad”, kus oleme välja toonud kõik aktuaalsed era- avaliku sektori ja kodanikualgatused, mis küla strateegilisi eesmärke täidavad.

2.7 Seosed teiste arengukavadega

Neeme küla on otseselt seotud järgmiste arengukavadega:

- [Põhja-Harju koostöökoogu strateegia](#)
- [Jõelähtme valla arengukava 2021-2027](#)
- [Harju maakonna arengustrateegia 2025](#)

Eesti Maaelu arendamisega seotud erinevad arengukavad ja strateegiad:

- [Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava 2023–2027](#)
- [Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030](#)
- [Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond \(EMKVF\) 2021–2027](#)

Kaugemad seosed, mis otseselt Neeme elanikke puudutavad

- [Eesti digiühiskonna arengukava 2030](#)
- [Eesti 2035 strateegias](#)
- [Regionaalpoliitika programm 2021-2024](#)
- [Regionaalarengu tegevussuunad "Eesti 2035" strateegias](#)

2.8 Arengutegurite (SWOT) analüüs

Tugevused	Nõrkused	Võimalused	Ohud
Tugev väljakujunenud traditsioonidega kogukond	Lasteaia kohtade puudus ning ebapiisavad huvitegevuse võimalused, eriti talvel (vastavate siseruumide puudumine).	Kogukonnaürituste ja vabaajategevuste pakkumise suurendamine	Valglinnastumise surve – kogukonna identiteedi ja sidususe vähenemine, uute elanike vähene lõimumine.
Optimaalne kogukonna suurus, mis võimaldab investeringuid	Pakiautomaadi puudumine	Küla avalike alade arendamine (vaba aja veetmise atraktsioonid vabas õhus)	Läbimõttlemata arendustegevus ja tiheasustusalade jätkuv laienemine
Eriline, väärtuslik asukoht; ligipääsetavus maalt ja merelt Rikkalik looduskeskkond	Liiklustiheduse tõttu ei ole lastel tänaval liigeldes turvaline Ebapiisav tänavavalgustus ja kergliiklusteede ühendatus.	Rannaküla identiteedi hoidmine ja edendamine – kalakultuuri, kohaliku toidu ja käsitöö väärtustamine.	Looduslike alade vähenemine, metsaraie, ligipääsude, radade vähenemine
Hea igapäevaelu infrastruktuur (vesi, elekter, teed – pidevas paranemises).	Lõhe uute ja vanade elanike vahel, kogukonna sidusus Ebapiisav ühistranspordi ühenduste arv, eriti nädalavahetustel	Sadama ja mereäärsete alade arendamine väiketurismi, mereturismi ja kohaliku elu keskuseks. Avalike teenuste kättesaadavuse suurenemine (lasteaed, kool, huvitegevus) Sportimisvõimaluste loomine ja laiendamine Päästevõimekuse, turvalisuse arendamine Kooli- ja lasteaia lapsed kohalikule ja mahedale toidule	Liigne autoliiklus ja külastajate parkimisprobleemid (suvel)

SWOT-analüüsi märksõnade selgituseks

Tugev,
investeeringuid
võimaldav
kogukond

Kogukonda ühendavad aktiivsed ning pika **traditsiooniga** Neeme Rannavalve Selts, Neeme Päästeselts ja aktiivne rahvamaja. Lisaks kohalikud ettevõtted, naaberkülade seltsid ning paljusid perekondi ühendavad lasteaed ja kool.

Neemes elavad väga erinevate valdkondade (tipp)spetsialistid, k a juhid, kelle teadmisi, oskusi ning võimekust küla arengusse on võimalik kaasata. Kokku elab siin 403 sissekirjutusega püsielanikku¹, võimaldades ühtaegu nii investeeringuid kui ka inimestevahelist sidusust.

Kohalikud pelgavad enim Neeme **valglinnastumist**, magalarajooniks kujunemist, anonüümse individualistliku elustiili tekkimist väikese sidusa rannaküla asemele.

Asukoht;
Ligipääsetavus
maalt ja merelt;
Looduskeskkon
d

Looduskeskkond on neemekate kõige olulisem teema. See on loonud suurepäraseid võimalused vabas õhus tervislikuks aja veetmiseks - männimetsas, kaldal ja merel. Meil on 360-kraadi merevaateid, rannaniite, rannamände, männimetsi, mustikad ja seemed. Lisaks on Neemest oma silmaga näha terve hulk eriilmelisi saari. Seda naudivad nii kohalikud kui ka **külastajad**, kelleks on peamiselt linnast pärit päevaseiklejad.

Külas asub ka **sadam**, mille kaudu külastajad on Neeme väga oodatud. Sadamas on kaid, saun ja karavaniparkla, ent selle potentsiaal külaliste võõrustamiseks, meele lahutamiseks või majutamiseks on veelgi suurem.

Ühistransport ei võimalda neemekatele autovaba elu, bussiliini otseühendus pealinnaga on pigem kesine, samuti ei ole kohalikud pered rahul laste haridust toetava transpordiga nii vallasiseselt kui ka pealinna.

Neeme atraktiivsus on kaasa toonud elava ehitustegevuse, kohalikke aga hirmutab ligipääsu vähenemine mere äärde, looduslike paikade täisehitamine või sulgemine, matkaradade katkemine, külas rahumeelselt

---

¹ Seisuga

elavate metsloomade heaolu. Kohalikke ühendab laiemalt südamevalu puhta elukeskkonna tuleviku pärast, häirib looduskeskkonna vähenemine ja prügireostus.

Piisav
igapäevaelu
infrastruktuur

Meil on pood, kohvik, kõrts, restoran, ühistransport, sadam, kõvakattega teed, vesi ja kanalisatsioon, tänavavalgustus, internet.

Hariduse ja kultuuri eest hoolitsevad imeline lasteaed otse liivarannal mändide keskel, 6-klassilise kvaliteetne kogukonnakool aastast 1897, rahvamaja koos seal tegutseva muusikakooliga ja raamatukogu.

Kuid Neeme küla kodupaigana on kasvanud kiiremini kui meie haridus- ja kultuuriasutuste võimekus. **Lasteaiakohad on täis.**

Paljudel vanusegruppidel ei ole võimalusi kohapealseks vaba aja sisustamiseks. Eriti tugevat puudust tunnevad lapsed, teismelised ning eakamad.

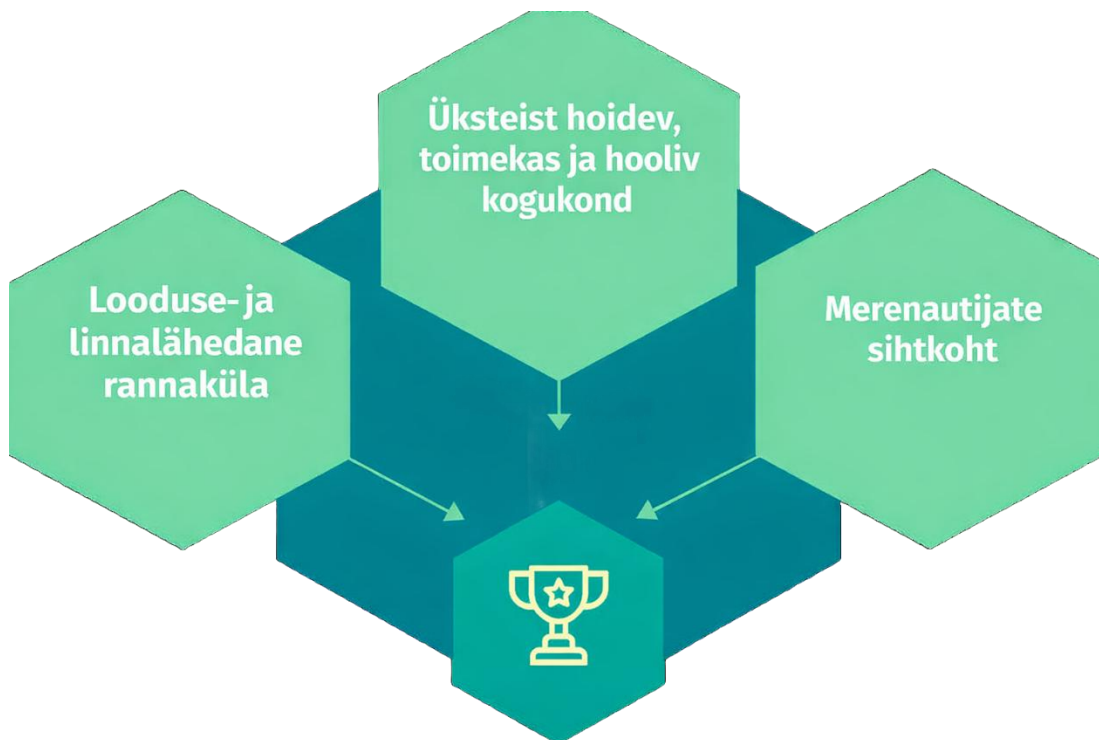
Päästevõimekuse areng ei ole jõudnud küla kasvule järele. Kohalikul päästeseltsil puudub depoohoone, päästetehnika seisab õues ja on kehvast seisukorras. Kohalik liikluskorraldus ei ole loodud nii tihedaks liikumiseks. Lastel ei ole enam tänaval turvaline. Liikluskultuuri osaks on endiselt ohtlik kiiruse ületamine või lastega mitteametamine.

3. SEKKUMISLOOGIKA

Neeme küla pikaajaline visioon on kokku pandud külaelanike küsitlustulemustest ja sellele järgnenud struktureeritud aruteludest kohalike elanikega, vestlustest ettevõtjate, seltside jt eestvedajatega. Üldistades ning grupeerides võib jaotada võimalused Neeme edasiseks strateegiliseks arenguks kolme kategooriasse. Elanikud võivad enim, kui kõiki kolme suunda arendatakse paralleelselt ja tasakaalus.

Järgnevalt tuleviku Neemest – nägemus, mis kirjeldab seda, millest hoolivad ning unistavad tänased neemekad.

3.6 Visioon

Looduse- ja linnalähedane rannaküla

Teemad: looduskeskkond ja inimeste jalajälg, avalik ruum, ühisalad, tervise edendamise ning sportimisvõimaluste infrastruktuur.

Neeme on rannaküla, kus igapäevaelu toimub tihedas kooskõlas loodusega, paiknedes samal ajal pealinna vahetus läheduses. Meri, männimetsad ja avarad rannamaastikud on siinse elukeskkonna loomulik osa ning kujundavad küla ruumilist ja vaimset identiteeti.

Neemes kohtuvad mets- ja rannaloodus ning inimeste igapäevane elu. Merikotkad ja hülged, metskitsed ja rebased, lapsed ja täiskasvanud jagavad ühist keskkonda, kus inimtegevuse

jalajalg on hoitud teadlikult väike. Iga hoonestatud ala kõrval jääb rohkelt loodusruumi ning liikumiseks eelistatakse metsa-, rannaniidu- ja liivaradu. Külaelanikud hoiavad tasakaalu looduse ja tarbimise vahel: prügi tekib vähe, komposteerimine on tavapärane ning tehnoloogilised lahendused aitavad vähendada keskkonnamõju ajas.

Neemes on võimalik korraldada suur osa elust kohapeal. Töö, ettevõtlus, hovid, lastega seotud teenused ja sotsiaalne elu toimivad paindlikult ning vajaduspõhiselt. Linna lähedus ja kaasaegsed teenused, sealhulgas kaupade kojuvedu, toetavad elukorraldust ilma, et oleks vaja looduslähedusest loobuda.

Avalik ruum ja ühisalad on Neemes läbimõeldult planeeritud. Külakeskus, mereäärne külaplats, kohalik rand ja avalik rand sadama kõrval on loodud kogukonna, loovisikute ja spetsialistide koostöös. Need ruumid toetavad nii aktiivset tegutsemist kui ka rahulikku viibimist, pakkudes kohtumisaipaiku ja liikumisvõimalusi kõigile vanusegruppidele. Keskkond on visuaalselt ühtne ja tasakaalus, esinedes kohati ka arhitektuursete ja tehnoloogiliste erilahendustega.

Kultuuri- ja liikumisvõimalusi toetab Neemes arhitektuurselt märgiline multifunktsionaalne hoone, mida saab kasutada spordi, muusika, teatri ja muude sündmuste jaoks vastavalt vajadusele.

Vabas õhus liikumiseks on mitmekesised võimalused: jalgrattaga, rulluisudel, suuskadel või jalgsi. Valgustatud kergliiklusteede võrgustik laieneb järjepidevalt ning mööda mereäärt kulgevad teed ühendavad Neemet Kaberneemega, pakkudes nii igapäevast liikumise rõõmu kui ka pikemaid matkaradu.

Neeme on toimiv rannaküla, kus looduslähedus, läbimõeldud ruum ja linna kättesaadavus moodustavad tasakaalustatud ja kestva elukeskkonna.

Foto: Signe Valdmann

Üksteist hoidev, toimekas ja hooliv kogukond

Teemad: avalikud teenused, haridus, kultuur, sidusus, ühisüritused, turvalisus, pääste.

Neeme on kogukond, kus inimeste heaolu, turvalisus ja areng on ühine vastutus. Avalikud teenused, haridus ja vaba aja võimalused on üles ehitatud nii, et toetada peresid, lapsi, noori ja eakaid ning luua toimiv ja hooliv elukeskkond igas eluetapis.

Neeme lapsed saavad tugeva aluse tervislikuks ja tasakaalustatud eluks Neeme lasteaias, kus igale lapsele on koht ja individuaalne lähenemine. Haridustee jätkub Neeme koolis, kus väiksed klassid võimaldavad sisukat õpet ja turvalist õpikeskkonda ning kus perspektiivis tegutseb üheksa õppeklassi. Kogukonna noori toetavad Neeme noortekeskus, muusikakool, kunstikool ja mitmekesised sporditegevused, mis pakuvad enesearengu ja eneseväljenduse võimalusi.

Neeme kogukonna tugevus seisneb inimeste valmisolekus üksteist hoida ja panustada. Erineva tausta ja põlvkonna esindajad tegutsevad koos, jagades vastutust nii külaelu korraldamisel kui ka üksteise toetamisel. Nii pikaajalised elanikud kui ka uued tulijad leiavad kiiresti oma koha kogukonnas talgute, külapäevade, mälumänguõhtute, kodukohvikute ja seltsitegevuse kaudu. Ühisüritused ja traditsioonid ei ole pelgalt kohtumised, vaid viis tugevdada sidusust ja hoolivust. Nende kaudu sünnivad algatused, mis parandavad elukeskkonda, suurendavad turvalisust ja toetavad küla jätkusuutlikku arengut.

Neemes märgatakse üksteist ja hoolitakse. Laste turvalisus, abivalmidus ja vastastikune lugupidamine on iseenesestmõistetavad. Iga panus – olgu see vabatahtlik töö, teadmiste jagamine või kriisiolukorras tegutsemine – loeb ja on väärtustatud.

Koos tegutsemine on Neeme igapäevaelu loomulik osa: päästevõimekuse arendamine, kogukonnaprojektid ja uute algatuste käivitamine näitavad, et tegu on toimiva ja vastutustundliku kogukonnaga. Mõnest kohalikest ettevõtmisest on kasvanud kogu piirkonda ühendav, professionaalselt korraldatud sündmus – selge märk Neeme kogukonna hoolivusest, toimekusest ja tugevast koostöövaimust.

Merenautilaste sihtkoht

Teemad: turism, maamärgid jt külastusobjektid, ettevõtluskeskkond.

Neeme küla pakub külastajatele mitmekesiseid võimalusi nii rahulikuks looduse nautimiseks, aktiivseks liikumiseks kui ka kvaliteetseks vaba aja veetmiseks. Küla ümbruses leidub rohkelt sportimis- ja liikumisvõimalusi, sealhulgas metsarajad jalutamiseks ja tervisespordiks, mererand ning erinevad väli-alad aktiivseks puhkuseks. Huvilised saavad osaleda ka retkedel koos kohaliku giidiga, tutvuda poolsaare looduse ja ajaloo ning võtta osa hülgevaatlusretkedest, mis väljuvad Neeme sadamast.

Neeme tõmbab eeskätt päevakülastajaid, kes soovivad linnamelust eemalduda ja veeta aega rahulikus ning looduslähedases keskkonnas. Küla on eriti sobiv peredele ja looduses liikujatele, kes hindavad vaikust, avarust ja võimalust olla mere lähedal. Need külastajad toetavad ka kohalike ettevõtlust, võimaldades toitlustusasutustel ja teenusepakkujatel tegutseda aasta ringi ning panustades seeläbi küla seltsi- ja kultuurielu elavdamisse.

Viimastel aastatel on Neeme sadam kujunenud oluliseks meritsi saabujate peatuspaigaks. Kui varem oli sadam tuntud peamiselt kohalike seas, siis nüüd külastab Neemet sadama kaudu igal

aastal sadu, kui mitte tuhandeid mereturiste. Väikealustega reisimine on muutunud üha populaarsemaks ning Neeme sadam pakub selleks sobivaid tingimusi. Sadama ala on ühtlasi kujunenud oluliseks vaba aja veetmise kohaks ka kohalikele peredele – seal leidub liivarand, mängu- ja ronimisvõimalused, rannaspordiks sobivad alad, sadamasaun, restoran. Talvel on võimalus harrastada ka talisuplust.

3.7 Arengueesmärgid

Pikaajalised eesmärgid:

<u>Looduse- ja linnalähedane rannaküla</u>	
Teemad: looduskeskkond ja inimeste jalajälg, avalik ruum, ühisalad, tervise edendamise ning sportimisvõimaluste infrastruktuur.	
1.	Neeme elanike keskkonnajalajälg väheneb järjepidevalt ja mõõdetavalt. Elukorraldus, tarbimine ja tehnoloogilised lahendused toetavad looduse hoidmist, ringmajandust ja teadlikku ressursikasutust nii majapidamistes kui avalikus ruumis.
2.	Avalik ruum ja ühisalad toetavad igas vanuses elanike igapäevaelu ja liikumist. Mereäärne külaplats, külakeskus, rannad, metsarajad ja liikumisteed moodustavad tervikliku ja kvaliteetse ruumivõrgustiku, mis soodustab kohtumisi, puhkamist ja aktiivset eluviisi.
3.	Loodud on mitmekesine ja aastaringne taristu tervisliku eluviisi toetamiseks. Neeme elanikel on kättesaadavad nii sise- kui välisspordi võimalused, turvalised kergliiklusteed ning looduslähedased liikumisrajad, mis toetavad igapäevast kehalist aktiivsust.
<u>Üksteist hoidev, toimekas ja hooliv kogukond</u>	
Teemad: avalikud teenused, haridus, kultuur, sidusus, ühisüritused, turvalisus	
1.	Neeme on toimiv elukeskkond, kus igapäevaelu saab korraldada kohapeal. Haridus-, noorsoo-, kultuuri- ja vaba aja teenused ning paindlikud töö- ja ettevõtlusvõimalused võimaldavad elanikel elada, töötada ja areneda ilma igapäevase liikumiseta väljapoole küla.
2.	Kogukonnaelu on mitmekesine, kaasav ja järjepidev. Aastaringne ühisürituste, talgute ja kogukonnaalgatuste kalender loob võimalusi osalemiseks, vastutuse jagamiseks ja uute algatuste sünniks, tugevdades sidusust nii pikaajaliste kui ka uute elanike vahel.
3.	Neeme on turvaline ja hooliv elupaik. Hästi toimiv kogukondlik suhtlus, naabrivalve, vabatahtlik päästevõimekus ning koostöö ametlike teenustega tagavad turvalisuse maal ja merel. Hoolivus, märkamine ja vastastikune vastutus on igapäevaelu loomulik osa.
<u>Merenautilaste sihtkoht</u>	
Teemad: turism, maamärgid jt külastusobjektid, ettevõtluskeskkond	

1.	Neeme sadam on avaliku ruumi osa, sadama kaudu saabuvate külastajate arv kasvab igal aastal
2.	Maanteed pidi saabuvate külastajate arv kasvab igal aastal
.3	Eriliste ja kvaliteetsete teenuste ning külastusobjektide arv kasvab

3.8 Tegevussuunad

Kogutud ideed on üles kirjutatud [Neeme Ideepanka](#). Ideepangas ei lähe head ideed kaduma ning igal ajahetkel võib sealt leida projekte, mida võtta töösse.

Järgnevalt on loetletud lähitulevikku puudutavad initsiatiivid:

<u>Looduse- ja linnalähedane rannaküla</u>			
Teemad: looduskeskkond ja inimeste jalajälg, avalik ruum, ühisalad, turvalisus			
	Staatus	Projekt	Eestvedaja
1.	Töös	Päästetepoo loomine (hoone projekt on valmis, sobiv asukoht olemas, ootab rahastust).	Neeme Päästeselts
2.	Ettevalmistamisel	Külaplatsi rajamine	Küla eestseisus, Neeme Rannavalve Selts, vald
3.	Ettevalmistamisel	Küla ühiste alade planeerimine (sh küla keskele parkla ja avalikud tualetid), visuaalse identiteedi ühtlustamine, maastikuarhitektuurse visiooni loomine, vajalike ehitiste ja rajatiste tuvastamine ning järk-järguline teostamine.	Küla eestseisus, Neeme Rannavalve Selts, vald
4.	Elluviidud	Laste atraksioonide loomine: madalseiklusrada, mänguväljak vms	Neeme Rannavalve Selts
5.	Ettevalmistamisel	Padeliväljaku rajamine	MTÜ Neeme
6.	Töös	Küla korvpalliväljaku uuendamine	Kodanikualgatus

7.	Ettevalmistamisel	Valmisolek kriisideks, elanikkonnakaitse	Külavanem + küla kriisitöörühm, Neeme Päästeselts
<u>Üksteist hoidev, toimekas ja hooliv kogukond</u>			
Teemad: avalikud teenused, haridus, kultuur, sidusus, ühisüritused, tervise edendamise ning sportimisvõimaluste infrastruktuur			
	Staatus	Projekt	Eestvedaja
1.	Ettevalmistamisel	Multifunktsionaalne kogukonnahoone	Külakogukond, eestseisus ja vald
2.	Elluviidud	Kogukonna seltside töö korraldamiseks vajalike ruumide loomine (sh kogukonnaköök)	Neeme Rannavalve Selts, Neeme Päästeselts
3.	Ettevalmistamisel	Neeme lasteaia- ning koolitoit kohalikuks ja võimalikult mahedaks	hoolekogu
5.	Töös, regulaarne	Neeme Rannavalve Seltsi ning Rahvamaja poolt korraldatud ühisüritused. Uued võimalikud algatused sidususe kasvatamiseks: <ul style="list-style-type: none"> - Aitame üksteist võrgustik („teenuste turg“ Neeme kodulehel) - Igakuine mälumänguõhtu - Uute elanike sisseelamise abistamine - Jne 	Neeme Rannavalve Selts, Rahvamaja, Neeme Pood, Wana Kala Kõrts, Koho Restoran, MTÜ Neeme, MTÜ Ihasalu külaselts jt
6.	Töös, regulaarne	Ajalehe “Oma Poolsaar” välja andmine Küla kodulehekülg www.neemekula.ee	Neeme Rannavalve Selts
7.	Töös	Kergliiklustee valgustamine	vald
8.	Ettevalmistamisel	Küla sümboolikaga esemed ning Neeme poe eesruumi küla sümboolikaga meenete ja käsitöö müügipunkti loomine	Neeme Rannavalve Selts, Neeme pood

Merenautiljate sihtkoht

Teemad: turism, maamärgid jt külastusobjektid, ettevõtluskeskkond

	Staatus	Projekt	Eestvedaja
1.	Elluviidud	Neeme poe köögi laiendamine	Neeme Pood
2.	Elluviidud	Wana Kala Kõrtsi köögi laiendamine	Wana Kala Kõrts
3.	Elluviidud	Sadamakai laiendus	Neeme Sadam
4.	Ettevalmistamisel	Neeme kui kaluriküla ajalooline fotosein ja infotahvel	Neeme Rannavalve Selts

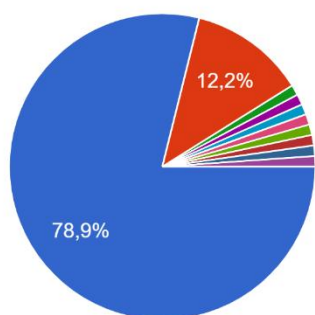
4. SIDUSRÜHMADE KAASAMINE

4.6 Sihtrühmade kaasamine

2024. a lõpus viis Neeme Rannavalve Selts (Neeme külaselts) külaelanike seas läbi küsitluse, millele sai vastata nii internetis kui ka paberil. Kokku koguti 90 vastust: küsitlusele vastas umbes 18% küla alalistest elanikest (kokku 71 vastajat) ning lisaks 19 perioodilist elanikku.

Kuidas oled Neemega seotud?

90 vastust

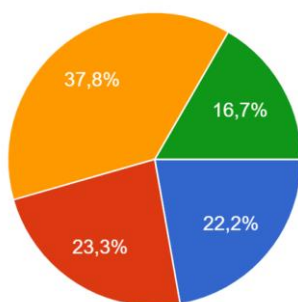

- Alaline elanik
- Suve-neemekas
- Töötan siin
- Kohalik 40 a
- Olen elanud alaliselt, aga hetkel osalis...
- Osa perekonda peaaegu alaline, osa...
- Elan kõrval külas ja käime Neemel per...
- alalise elaniku ja suve-neemeka vahe...

▲ 1/2 ▼

Kui kaua oled Neemega seotud olnud?

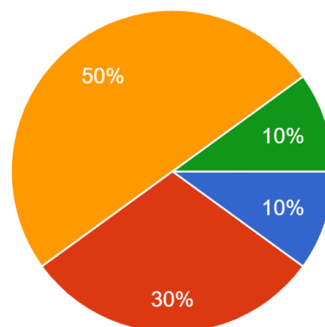
- 1-4 aastat
- 5-10 aastat
- Üle 10 aasta
- Sünnist saati

Sinu vanus:

90 vastust

- Kuni 25
- 26-40
- 41-60
- 61+

Küsitluses uuriti nii selle kohta, millega ollakse külas juba täna väga rahul ja mida väärtustatakse, kuid ka selle kohta, mis täna halvasti või puudu on. Lisaks paluti unistada tuleviku Neemest ning ajurünnata ideid, kuidas Neeme võiks olla lähemal unistuste kodukohale.

Lisaks toimus kevadel 2025 kaks avalikku küla arengu arutelu-koosolekut, kus osales paarkümmend inimest.

Oluline on märkida, et üldine hinnang Neemele kui elukeskkonnale oli 8,19 punkti maksimaalsest 10 punktist. Seejuures 20% vastajate hinnang Neemele kui elukeskkonnale oli maksimaalsed 10/10.

Need näitajad on võrreldavad Jõelähtme valla üldiste rahuolulunäitajatega (allikas: minuomavalitsus.ee, 2024):

4.7 Partnerite kaasamine

Neeme Rannavalve Selts (NRS) on pika ajalooga ja hästi toimiv külaselts, mille liikmete seast leiab lisaks kohalikele aktiivsetele kodanikele ka kohalikke ettevõtjaid, aktiivse Neeme Päästeseltsi liikmeid ja külavanema. Seltsi liikmeid kuulub ka küla eestseisusesse. Oluliste partneritena tuleb välja tuua ka kohalik vallavalitsus ning Põhja-Harju Koostöökogu, kellega toimub tihe suhtlus ning koostöö ühiste eesmärkide tuvastamiseks ning elluviimiseks.

NRS teeb koostööd ka teiste lähikülade seltside ja mittetulundusühingutega nagu MTÜ Ihasalu Külaselts ja MTÜ Neeme. NRS osaleb juba kolmandas Põhja-Harju Koostöökogu Arukate külade jätkuprojektis.

4.8 Kodanike teavitamine

Kodanike teavitamine toimub Neeme külas erinevate kanalite kaudu:

- 2024. aasta lõpus valminud Neeme küla veebileht aadressil www.neemekula.ee, millele lisatakse jooksvalt nii uudiste kui ka sündmuste infot.
- Sotsiaalmeedias kasutatakse Facebooki kinnist gruppi “Neeme”, kus kajastatakse kõike päevakohast, kaasa arvatud kodulehe peamiste uudiste ja sündmuste teavitamiseks ning küla koosolekul saadud informatsioon protokoll kujul.
- Küla koosolek toimub kuni kaks korda aastas, mille viib läbi külavanem. Koosolekul osaleb alati ka vallavanem ning vastavalt vajadusele ka teisi vallaametnikke (nt keskkonnanõunik) või teiste teenuseosutajate esindajaid (nt Loo Vesi või politsei).

- Koosolekul osalevad küla erinevate piirkondade elanikud, nii et info jõuab külas eri kohtadesse. Osalejate arv on aastatega tõusnud, mis näitab, et külaelu läheb inimestele üha rohkem korda – soovitakse olla teadlik ja kaasatud.
- Koosolekul vormistatakse protokoll, mis hiljem avaldatakse nii küla koduleheküljel kui ka küla ajalehes Oma Poolsaar.
- Avalik lehekülg Facebookis “Neeme küla”, millega võivad liituda kõik soovijad. Sellel lehel jagatakse infot toimuvatest üritustest jms avalik info.
- Teadetetahvel, kus kajastatakse operatiivset infot toimuvatest kultuurisündmustest ja ühistranspordi liiklusest.
- Ajaleht Oma Poolsaar, mida annab välja Neeme Rannavalve Selts.
- Neeme poes teadetetahvel, kuhu lisatakse alati külasündmuste plakatid ning külakoosoleku teade.
- Neeme poe Facebooki leht üle 2000 jälgijaga.
- Arengukava väljatöötamise ning elluviimise plaanide avalikustamiseks on juba kasutatud ning plaanis kasutada kohalikele juba tuttavaid kanaleid.

5. JUHTIMINE JA SEIRE

Arengukava loomet, elluviimist ning kohandamist veab eest Neeme külavanem koostöös Neeme Rannavalve Seltsiga. Nagu arengukavas hästi ka kajastub, on selle loomesse kaasatud küla elanikkond ning seotud ettevõtted, seltsid ning avalikud organid.

Arengukava uuendamine toimub kord aastas ning selle ülevaatus koos külaga külakoosoleku raames. Ideede ning initsiatiivide korjeks ellu kutsutud Ideepank on digitaalselt kättesaadav ning kõikide poolt täiendatav aastaringi.

Arengukava uuendati viimati jaanuaris 2026.